

Llinda del Puig

Sant Mateu de Bages

Ubicació

Comarca:	Bages
Lloc/Adreça:	Masia del Puig. Demarcació de Mejà
Emplaçament	Carretera de Salo (BV-3002) al km. 6,6 camí direcció sud-est uns 300 m
Alçada:	454

Coordenades:

Latitud:	41.84098
Longitud:	1.6635
UTM Est (X):	389038
UTM Nord (Y):	4632984

Classificació

Número de fitxa	08229 - 467
Àmbit:	Patrimoni immoble
Tipologia	Element arquitectònic
Estil / època:	Modern
Segle	XVIII
Any	1752
Estat de conservació	Regular
Notes de conservació:	Pedra gastada i enfosquida per la pol·lució
Protecció	Física
Observacions protecció:	Recinte tancat
Accés	Restringit
Ús actual:	Ornamental
Titularitat	Privada
Titular:	002008800CG83D0001EU
Fitxes associades:	

[El Puig](#)

Autoria de la fitxa	Jordi Piñero Subirana
Data de registre de la fitxa:	dv., 03/11/2017 - 01:00

Descripció

Llinda amb un interessat gravat situada en un portal interior del mas el Puig, concretament a la primera estança després d'entrar per l'accés principal. Es situa en una mena de vestíbul on hi trobem dues portes simètriques, emmarcades amb llindes i brancals de pedra. A la llinda de la porta dreta hi trobem un gravat que consisteix en una flor de lis sobre un turó de forma punxeguda. A la seva dreta hi trobem una creu paté inscrita dins d'una orla quadrilobul·lada. Al seu torn, la llinda de la dreta té inscrit l'any 1752 i l'emblema IHS, amb una "S" de més entre la I i la H. El portal exterior del mas també té la data del 1752, per la qual cosa queda clar que aquesta és la datació per tota aquesta part de la casa.

Pel que fa a la interpretació dels símbols de la llinda, la forma triangular podria fer al·lusió al mateix turó on s'assenta la casa del Puig, i la flor de lis podria tenir relació amb el llinatge o la família propietària del mas, que eren la família Puig. La creu paté és difícil d'interpretar. Josep Bastardas sosté la tesi que l'Orde del Temple va tenir una presència destacada en diferents indrets de la serra de Castelltallat. Del mas el Puig en concret, però, no disposem de cap dada que pugui avalar aquest vincle. A més, la datació clara del 1752 ens situa en un horitzó força posterior. Tanmateix, no deixa de cridar-nos l'atenció la presència d'aquest símbol proper a l'orde del Temple en un dels masos més rellevants de la zona, sobretot per la seva relació directa amb el castell de Mejà. Cal dir que trobem llindes similars en altres masos de l'actual terme municipal de Sant Mateu de Bages. Per exemple, a Roters (prop de Claret dels Cavallers), en aquest cas sí amb unes vinculacions més clares amb l'orde del Temple, o al Solerot (prop de la important masia de la Sala).

Història

L'origen del mas el Puig cal relacionar-lo amb el castell de Mejà i l'església de Santa Margarida. El castell apareix documentat a partir de l'any 975, quan el comte Oliba Cabrera de Cerdanya-Berga va fer donació d'un alou que afrontava amb el castell de Mejà. El domini eminent estigué en mans dels comtes de Cerdanya-Berga i passà posteriorment als de Barcelona. El primer feudatari conegut fou Ramon Bernat de Castelladral, que també ho era del castell de Coaner. En el jurament de fidelitat els dos castells apareixen junts. El terme del castell de Mejà era molt petit i és possible que fos absorbit pel de Saló i, com aquest, passés a dependre de la família Òdena. Al segle XIV ja pertanyia a la família dels Cardona i estava vinculat al vescomtat creat el 1314. Els Cardona hi exercien la jurisdicció civil i criminal fins a una època indeterminada en què el terme fou cedit a l'abat de Sant Vicenç de Cardona, que l'any 1718 consta com a senyor de Mejà. Aquest domini encara persistia l'any 1831, poc abans de la desaparició dels senyorius jurisdiccionals.

Pel que fa a l'origen del mas, l'estudiós Josep Bastardas sosté la idea que el topònim Puig (Podio) en el context cultural dels francs té la connotació d'un punt de reunió dels habitants de la zona, especialment militars, per fer pactes i acords. I posa els exemples del jaciment del Collet del Cargol de Sant Mateu de Bages (antigament nomenat Coma del Puig), el Puig de Sant Pere (a Súria) o el Puig (a Rajadell). Segons aquesta hipòtesi, el Puig o Collet del Puig, seria un punt de trobada significatiu, ubicat als peus de l'antic castell de Mejà, però possiblement amb una tradició anterior al castell, i al costat de l'església de Santa Margarida. Quan el castell va iniciar el seu declivi, possiblement entorn dels segles XV i XVI, va anar perdent les seves funcions i, tal com succeeix amb altres castells, el substituï un mas sorgit al seu costat, en aquest cas al lloc del Puig. No coneixem notícies documentals sobre l'origen del mas el Puig, possiblement entorn als segles XV-XVI. L'any 1752, segons consta en diferents llindes del mateix mas, es va aixecar bona part del casal que avui es pot veure. La part de la inscripció on hi constava el propietari que va encarregar les obres ha estat esborrada, però sembla que era la família Puig. Així mateix, en una llinda interior hi ha gravada una flor de lis i una creu paté, símbols que podrien fer referència al llinatge d'aquesta família. En aquesta època pertanyia a la masia del Vendrell, de Su. La família que hi habitava, els Puig, van

marxar-ne cap a mitjans del segle XIX perquè un dels membres va contreure una greu malaltia i va quedar arruïnat. Aleshores va perdre el mas i les seves terres i passà a residir a la casa més petita que hi havia a la vora, que era coneguda com cal Puig Xic i feia d'hostal. Possiblement un fill del malalt, que tenia de cognoms Santasusana Puig, es casà amb Anna Company Esquiús. El pare d'Anna era el ferrer del molí de Saló i va eixugar els deutes del seu gendre. Però les desavinences causades per aquest deute devien motivar que s'esborrés el nom d'aquesta família de la llinda. Algun membre d'aquesta família havia estat batlle, i d'aquí el sobrenom que va adoptar cal Puig Xic com a cal Batlle. La masia del Puig es devia ampliar possiblement ja al segle XIX. Finalment, va formar part del patrimoni del Molí de Saló, que era una de les cases més fortes del terme en aquesta època. D'altra banda, el Puig tenia una molí, que estava situat en les seves terres, a la riera de Saló, i del qual només se'n conserven rastres de la resclosa i el rec. Pel que fa a l'església de Santa Margarida, situada també al costat del mas, és d'estil gòtic i documentada al segle XIV, però conserva elements romànics i possiblement té els seus orígens més antics, en la mateixa època en què es devia construir el castell.

